

Artikelarkiv Arvesølv 2020

Ole Nederland (1930-2020)

Af Morten Eriksen

I september 2020 døde Ole Nederland, Lærkehaven 11, 90 år. Ole Nederland var et alsidigt begavet menneske med mange interesser og færdigheder. Han stammede fra Sjælland, og efter endt læreruddannelse virkede han i 40 år som lærer, først ved Skt. Hans skole, siden Risingeskolen, begge i Odense.

I 1976 flyttede han og hustruen, Lis, til Munkebo, og det var her han med stor kyndighed og viden begyndte at dyrke og udforske den lokale historie. Stærkt inspireret af tidligere skildringer af sognets historie forfattede han i årene 1987-1992 i alt 100 artikler i Lokalposten under navnet ”Det gamle Munkebo”, artikler som blev en øjenåbner for mange, og som senere, i 2001, med en række tilføjelser, blev udgivet i bogform, et værk der nærmest fik og har bibelstatus for alle lokalhistorisk interesserede i byen.

I bogen skildres livet i Munkebo fra oldtiden til omkring 1900 med nedslag i særlige temaer og perioder. Af særlig interesse var redegørelsen for tydingen af lokalområdets mange mark- og stednavne, eksempelvis vejen med det ejendommelige navn ”Sunne-roesvej”, afledt af ”suinerod”, et område, hvor svinene kunne rode efter olden og anden føde. I forbindelse med beskrivelsen af Munkebos ulykker under Karl Gustaf krigen 1657-1660, kunne han ved at nytolke et enkelt ord godtgøre at der ikke var foregået noget slag i byen mellem den dansk-hollandske og svenske hær i november 1659. Også værd at nævne er historien om sognets gårde og udskiftningen, kirken og dens inventar samt de mange inddæmninger i 1800-tallet.

Forinden havde han allerede fra 1980'erne bidraget med mange artikler til Kerteminde Museums årsskrift ”Cartha”. Da ”Arvesølv” blev lanceret i 2001, fik også vort lokale skrift glæde af hans indsigt og viden, og i dag rummer arkivet adskillige af hans samtaler med ældre i sognet. En pionerindsats var hans turistfolder ”På tur i Munkebo” fra marts 1995.

En lige så imponerende pionerbedrift var hans transskription af Bjerge Herreds tingbøger 1649-1666, et vældigt arbejde, da datidens gammelgotiske håndskrift og sprog kræver både tid og indsigt at tyde. Under dette arbejde stødte han på afskriften af et dokument fra 1470, der dokumenterede at Munkebo i Middelalderen var et selvstændigt retsdistrikt med egen byfoged, en status som

gav byen en slags købstadsstatus, en formodning ingen før havde kunnet bevise. Hvad man dog endnu ikke har kunnet bevise er hans teori om en trækrute for vikingskibe fra noret til fjorden.

I forordet til "Det gamle Munkebo" nævner han de mange inspirationskilder og hjælpere, der gjorde bogen mulig. Men som det beskedne menneske han var, bagatelliserede han sin egen indsats.

Ole Nederland var en ivrig vandringsmand og han tog os med på sin lærerige vandring ind i den lokale historie.